

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/219/2015
Identifikačné číslo spisu: 2015200555
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:2015200555.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: W., bytom B. XX, Z., proti odporcovi: Okresný úrad Piešťany, katastrálny odbor, Krajská cesta 5053/13, Piešťany, za účasti R., bytom Q. X, Z., zastúpený opatrovníčkou R. bytom Q. X, Z., zastúpený advokátom JUDr. Štefanom Bugalom, Juraja Fándlyho 32, Trnava, v konaní o opravnom prostriedku navrhovateľa zo dňa 14.07.2015 proti rozhodnutiu odporcu č. V 394/15-03 zo dňa 02.06.2015, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 20Sp/22/2015-17 zo dňa 27.08.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 20Sp/22/2015-17 zo dňa 27. augusta 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením odmietol podľa § 250p Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) opravný prostriedok navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia č. V 394/15-03 zo dňa 02.06.2015 o zamietnutí návrhu na vklad záložného práva zriadeného v prospech navrhovateľa ako záložného veriteľa záložnou zmluvou zo dňa 01.01.2011 k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX pre k. ú. Borovce ako podaný oneskorene. Odporca tak rozhodol na základe zistenia neplatnosti predloženej záložnej zmluvy z dôvodu obmedzenia spôsobilosti záložcu R. na právne úkony, absencie súhlasu manželky záložcu so záložnou zmluvou a spochybnenia existencie zmluvy o pôžičke, ako aj pre podanie návrhu na zápis po uplynutí trojročnej lehoty od podpísania záložnej zmluvy.

Súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že návrh - opravný prostriedok voči napadnutému rozhodnutiu odporcu o zamietnutí návrhu na vklad záložného práva bol podaný oneskorene.

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd uviedol, že rozhodnutie správneho orgánu o zamietnutí návrhu na vklad bolo navrhovateľovi do vlastných rúk poštou neúspešne doručované dňa 08.06.2015. Po opakovanom doručovaní a uložení zásielky na pošte dňa 09.06.2015 bola zásielka navrhovateľom prevzatá dňa 15.06.2015. V zmysle ust. § 24 ods. 2 Správneho poriadku sa rozhodnutie považuje za doručené navrhovateľovi dňa 12.06.2015 a posledným dňom zákonnej lehoty pre odvolanie bol deň 13.07.2015. Podľa záznamu pošty, na súvisiacej obálke bolo odvolanie navrhovateľa odovzdané na poštovú prepravu až dňa 14.07.2015, krajský súd preto považoval odvolanie navrhovateľa podané za

oneskorené, navyše zdržiavanie navrhovateľa v mieste doručovania odvolateľ potvrdil v obsahu svojho odvolania.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, ktorým namietal nesprávne skutkové zistenie a nesprávne právne posúdenie. Uviedol, že doručovateľ písomnosti doručovanej do vlastných rúk je ešte pred uložením písomnosti na pošte povinný upovedomiť adresáta o tom, že zásielku príde doručiť v deň a v hodinu uvedenú v oznámení. Takéto oznámenie je doručovateľ povinný urobiť na predpísanom tlačíve s označením „Výzva“, ktorú zanechá adresátovi na mieste, kde sa mala zásielka doručiť. Až v prípade, že aj takéto opakované doručovanie zostane bezvýsledné, doručovateľ uloží zásielku na pošte, o čom adresáta vhodným spôsobom upovedomí. Dodržanie takto ustanoveného zákonného postupu doručovania úradnej zásielky je nevyhnutným predpokladom pre uplatnenie zákonnej fikcie doručenia a v prípade jeho nedodržania je potrebné písomnosť pokladať za doručенú až dňom jej skutočného prevzatia adresátom, a to aj vtedy, ak k nemu došlo po uplynutí troch dní od jej uloženia. V prípade doručovania zásielky odporcu navrhovateľovi, doručovateľ nedodržiaval zákonom stanovený postup, nakoľko navrhovateľa neupozornil vhodným spôsobom o dátume a čase opätovného doručenia zásielky prostredníctvom „Výzvy“, ale zásielku len uložil na pošte a navrhovateľa upovedomil o tom, že si predmetnú zásielku môže prebrať v štandardnej lehote 18 kalendárnych dní. V súlade s týmto poučením si navrhovateľ dňa 15.06.2015 prevzal zásielku, o čom svedčí jeho podpis na doručení predmetnej zásielke. Nakoľko navrhovateľ podal odvolanie v zákonnej lehote po doručení zásielky, bolo odvolanie podané navrhovateľom včas. Z uvedeného vyplýva, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nedostatočne zistil skutkový stav veci, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil a účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom tým, že uplatnil fikciu doručenia napriek tomu, že neboli splnené zákonné podmienky pre jej uplatnenie. Z uvedeného dôvodu je daný odvolací dôvod v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a), v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) a v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. d), e, a f) O.s.p.

Z uvedených dôvodov navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal uznesenie krajského súdu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to pre závažné pochybenie spočívajúce v nedostatočnom zistení skutkového stavu.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy (t.j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona (§ 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

Podľa § 250j ods. 1 O.s.p. ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len "v medziach žaloby") dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamieta.

V zmysle citovaného ustanovenia § 250j ods. 1 O.s.p. príslušný súd rozhodne vo veci samej tak, že žalobu zamietne, ak zistí, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Záver o súlade postupu a rozhodnutia správneho orgánu so zákonom sa týka rozsahu a z

dôvodov, pre ktoré bola žaloba podaná.

Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť, z akých dôvodov. Ak tak správny súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. - ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddiele Ústavy SR (predovšetkým čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej aj „Dohovor“; porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu, ktoré je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky. Napokon je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené.

Súčasťou práva na riadne odôvodnenie je aj to, aby sa súd riadne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami účastníka konania. Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkami účastníka konania spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Navrhovateľ namieta, že ho doručovateľ pri doručovaní zásielky neupozornil vhodným spôsobom o dátume a čase opätovného doručenia zásielky. Krajský súd sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, či v prípade doručovania zásielky doručovateľom bol dodržaný zákonom stanovený postup podľa § 24 ods. 2 správneho poriadku. Krajský súd iba uviedol, že po opakovanom doručení a uložení zásielky na pošte dňa 09.06.2015 bola zásielka navrhovateľom prevzatá dňa 15.06.2015 a posledným dňom lehoty pre odvolanie bol deň 13.07.2015, takže odvolanie navrhovateľa odovzdané na poštovú prepravu až dňa 14.07.2015 bolo podané oneskorene. Objasnenie skutočnosti, či bol dodržaný zákonný postup v zmysle ust. § 24 ods. 2 správneho poriadku pri doručení prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa doručovalo do vlastných rúk, má zásadný vplyv na posúdenie včasnosti podania odvolania navrhovateľa a následne aj rozhodnutia odporcu o odvolaní.

Pokiaľ teda v posudzovanej veci krajský súd nepreskúmal komplexne navrhovateľove námietky, podľa názoru odvolacieho súdu postupoval nedôsledne, čím postihol napadnuté uznesenie znakom nepreskúmateľnosti odvolacím súdom, pričom uvedeným postupom bolo porušené právo navrhovateľa na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ako aj zásada spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ústavný súd SR už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03).

V správnom súdnictve je súd viazaný žalobou vymedzeným rozsahom a dôvodmi preskúmania

zákonnosti napadnutého rozhodnutia, čomu zodpovedá povinnosť súdu rozhodnúť o všetkých bodoch žaloby a v odôvodnení sa s nimi vysporiadať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), a to bez toho, aby sa zaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu prejednať vec v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiadať so všetkými námietkami navrhovateľa, vrátane odvolacích námietok, znovu o nej rozhodnúť a svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvej O.s.p.).

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z., Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.